

SZÉKELYFÖLD

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HIRLAP.

Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr, egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos:
IFJABB DOBAY JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZABÓ ALBERT KÖNYVNYOMDÁJA K.-VÁSÁRHELYTŰ.
Hirdetések díjszabály szerint. Nyitási sora 10 kr.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.

Egyházpolitikai törvényjavaslatok.

A kormány mult szerdán nyújtotta be a képviselőházhoz a polgári anyakönyvvezetésről s a zsidó vallás recepcziójáról szóló törvényjavaslatot. Ez képezi most a napi politika legérdekesebb eseményeit s ennek hatása alatt minden józan gondolkodású ember úgy érzi, hogy hazánk egy óriás lépést tett a civilizáció útján.

Mind a két törvényjavaslat önmagában befejezett egészet képez, mégis szükségképp maguk után vonnak két másik javaslatot: a vallások szabad gyakorlatáról és a polgári házasságról szóló törvényjavaslatokat. A négy törvényjavaslat együtt képezi az egyházpolitikai program teljes beváltását; de azon perczen, midőn a kormány a két első tényleg benyújtja, kétségtelenné lesz, hogy a két utóbbinak benyújtása előtt is leomlott minden akadály.

A nagy liberalis és államszervező politika tehát, melynek megvalósítására a Wekerle-kabinet vállalkozott, a megvalósulás küszöbén áll.

Az 1848-iki alkotmányunk által felállított jogegyenlőség nagy elvét tehát a Wekerle-kabinet viszi teljes és végleges megvalósításra. Dicsősége és büszkesége lesz ez a kabinetnek, mely méltán sorakozhatik a legszabadelvűbb kormányok közé, kik valaha Magyarország élén álltak.

Csáky Albin gróf nevét különösen örök dicsőség fénye fogja övezni.

A polgári anyakönyvről szóló törvényjavaslat azon elvből indul ki, hogy az anyakönyvek vezetésére a legalkalmasabb erőket kell megnyerni, a melyekre legalább is oly megnyugvással lehessen bízni ez első rangú érdeklődő funkciót, mint a mily megnyugvást keltett és tartott fenn eddig az anyakönyveknek egyházi kezelése.

E szempontot tartva szem előtt, a javaslat községenként, illetőleg körjegyzőségenként első sorban a közigazgatási közegekre, vagyis a községi előjárókra és körjegyzőkre bizza az

anyakönyvek vezetését. Ha azonban a községekben az illető közigazgatási közegek nem alkalmasok a nagy fontosságú feladat végzésére, akkor helybeli, kellő műveltséggel, illetőleg kvalifikációval bíró egyének fognak megbízni az anyakönyvek vezetésével. A kvalifikáció feltételeit is felsorolja a javaslat. Rendezett tanácsosai, vagy önálló törvényhatósággal bíró városokban mindenesetre köztisztviselők fogják vezetni az anyakönyveket, mert itt az alkalmas egyénekben nem lesz hiány. A hol pedig, mint a kisebb községekben, különösen az ország északi és keleti részeiben nem találhatók alkalmas tisztviselők, ott kinevezett állami közegek, mint közhivatalnokok, rendes fizetéssel ellátva, fognak működni. A közigazgatási tisztviselők csekély díjakat fognak szedhetni.

Magyarország föl lesz osztva anyakönyvi kerületekre akkép, hogy Budapest főváros 10 kerületet, a többi 24 város és Fiume, 106 rendezett tanácsú város és 1832 nagyközség egy-egy kerületet, a 10,723 kisközség 2494 kerületet fog képezni. Lesz tehát 4467 anyakönyvi kerület.

Ismételjük, rendszer évi fizetést csak a „nem hivatalnok” közegek fognak kapni, a kik azonban a rendes hivatalnokok fegyelmi és a büntető törvénykönyv büntető szabályai alatt fognak állni. A 69. § ezenfelül fölhatalmazza a belügyminisztert, hogy a polgári anyakönyvet ott, ahol alkalmas közegek egyelőre nem találhatók, ne léptesse életbe. Ezek a javaslat főrendelkezései.

Az aggodalmakat tehát a szerkezetileg és indokolása által kitűnő, belügyi törvényhozásunkban szinte páratlan javaslat el fogja oszlatni.

Különösen eloszlanak azon rémmesék, melyek az állami anyakönyvvezetéssel kapcsolatban 6—7 millió kiadásról szóltak. A legrészletesebb vizsgálatok kiderítették, hogy az állami anyakönyvvezetés költségei a legutóbbi esetben sem haladják meg évenként a 800 ezer forintot.

Ekkora áldozatot Magyarország pedig csak hozhat oly nagy célért, hogy állami anyakönyvei legyenek.

A nagy mozgalom tehát tényleg megindult, nem csak az eszmék, hanem a gyakorlati megvalósítás terén. Magyarország művelt közvéleménye, szinte összes értelmiségünk, pártfelekezeti különbség nélkül állást foglalt a most már konkrét alakban fellépő reformok mellett. Ezek formális kivételéről függ nem csak a liberalizmus sorsa, hanem a magyar állameszme jövője.

De egy ezredév tanulsága bizonyít a mellett, hogy Magyarországon mindig az értelmiség követelése érvényesült, mely egyszerűen a nemzeti érdek közvéleménye volt.

Igy lesz ez most is. Ha az ellenkező történetnek, szomorú sors várna nemzetünknek. Egy ezredév logikáját azonban meg nem változtathatják pillanatnyi jelenségek. És főleg oly jelenségek nem, melyeket elítél az ország összes közvéleménye, párt- és felekezeti különbség nélkül.

Kohl Medárd kitüntetése. A hivatalos lap a következő királyi kéziratot közli: „Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán, a bibornok-hercegprimás oldala mellett titkári minőségben működő Kohl Medárd Szent-Benedek-rendi áldozárnak, a bibornok hercegprimás életének saját élete kockáztatásával véghezvitt megmentése alkalmából, a harmadik osztályú vaskorona-rendemet díjmentesen adományozom. Kelt Bécsben, 1893. évi apr. hó 19-én. Ferencz József, s. k. Gróf Tisza Lajos s. k.”

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház április 26-iki ülésén Csáky gróf miniszter, beterjesztette az izraelita vallás recepcziójáról szóló törvényjavaslatot. A miniszter kéri a házat, hogy a javaslat a közoktatási és igazságügyi bizottságokhoz utasítsassék.

Hieronymi belügyminiszter beterjeszti az állami anyakönyvvezetésről szóló törvényjavaslatot és kéri, hogy az a közigazgatási, igazságügyi és a pénzügyi bizottságokhoz utasítsassék. (Általános hosszantartó éljenzés.)

Erre a budget-törvényt harmadik olvasásban is megszavazták és a néptanítók fizetésének szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását megkezdtek.

A képviselőház 27-iki ülésén Lehoczy választása igazoltnak jelentetett ki. Elnök továbbá bejelenti, hogy Miklós Ödön lemond képviselői mandátumáról. Az új választás elrendeltetik. Következik a tanítói fizetésekről szóló törvényjavaslat folytatódó tárgyalása.

Általános közgazdasági helyzet.

(Folytatás.)

Mindenekelőtt kíváncsiaknak tartja a kamara, hogy az országos és az egyes piacok, vidékek, helyi forgalmi érdekeinek összhangbáhozása mellett egységes tervezet készíttessék a fő- és szárnyvonalak lehető tüzetes kijelölésével; továbbá, hogy megállapíttassanak lehetőleg azok a fővonalak, amelyeknek kiépítésére, az azokhoz fűződő országos, sőt — tekintettel a Romániával való esetleges csatlakozásokra — nemzetközi érdekeknek fogva az államnak kellene vállalkoznia. Ezek után kijelölendők volna a helyi érdekeltségek által építendő kisebb szárnyvonalak, melyek a fővonalakhoz csatlakoznának; végül különösen figyelemmel kellene lenni arra, hogy a székelyföldi vasúthálózatnak oly csomópontja legyen, mely fekvésénél fogva erre alkalmas lévén, hivatva van arra, hogy ott nagy város, jelentékeny kereskedelmi, ipari és kulturális központ fejlődhesse ki.

E szempontok által vezéreltetve és különösen tekintettel a kiváló nemzeti érdekekre, melyek a Székelyföldnek emez elsőrangú közgazdasági kérdéséhez fűződnek, nem véli eléggé hangsúlyozandónak a kamara annak kíváncsi voltát, miszerint a fővonalak, amelyek idővel arra lesznek hivatva, hogy a magyar államvasutakat a romániai hálózattal a tölgyesi, gyimesi és szászmezői szorosokon át összekössék, lehetőleg egyenes és kelet-nyugati irányban építes-

senek ki s tekintettel azok országos és nemzetközi hivatására, valamint tekintettel az építkezéssel járó nagyobb költségekre, létesítse azokat az állam. E fővonalak volna: 1. Szászrégen—Toplicza—Tölgyes—Piatra; 2. Marosvásárhely—Parajd—Gyimes—Okna és végül 3. Ágostonfalva—Kézdivásárhely—Sósmező—Foksáni.

Ezek felül — mint azt a kamara már 1891-dik évi jelentésében is kifejtetni bátor volt — ugy országos, mint különösen a székelyföldi érdekek szempontjából föltöbb kívánatos, hogy Apahidától Marosvásárhelyen át Héjasfalvág állami vaspálya építtessék. A tisztelettel allírt kamara e helyen ismételtelen kiemelni kívánja amaz érdekeket, melyek az utóbb érintett vonalnak országos jelentőséget kölcsönöznek. E vonal ugyanis közvetlen kapcsolatba hozná a Székelyföldet a magyar kir. államvasutak hálózatával s annak segélyével behelyezné a nemzetközi forgalomba; ezen felül pedig a magyar birodalom erdélyi részének egész vasuti közlekedését sokkal tökéletesebbé tenné, a mai kor igényeinek megfelelő, lehető legnagyobb gyorsaságot honosítván meg ez egész országrészt átszelő fővonalon, mi jelenleg — a nagy kerülő miatt — lényegesen bénítólag hat ez országrész forgalmi viszonyaira. Végül e vonal kiépítése nagyban előmozdítaná az országrész két nagy magyar városának: Kolozsvárnak és Marosvásárhelynek jelentékenyebb gazdasági és kulturális központtá való fejlődését, a minnek országos és nemzeti fontosságát nem véli szükségesnek a kamara ismételtelen tüzetesebben fejtegetni.

Ami ezek után a szorosabb értelemben vett helyi érdekű vasutakat illeti, ezekre nézve a kamara különösen hangsúlyozni kívánja, hogy azoknak mielőbbi kiépítése, a Székelyföld tökeszegénységére való tekintettel, a helyi érdekesség hozzájárulásával, csak az esetre volna remélhető, amennyiben azok oly vidékeken — síkságokon és folyók mentén — haladnak, ahol azok építése nem jár túl magas költségekkel s ahol elegendő természeti kincsek vannak arra nézve, hogy e befektetések kellő gyümölcsozása remélhető. Ilyen volna például: a Gyergyó-Szárhegyen és Ditrón át a Maros mentén Topliczáig vezető vonal, csatlakozva itt a szászrégen-tölgyesi fővonalhoz. Továbbá 2. Tusnádtól, az Olt völgyén felfelé, Csik-Szeredán keresztül Csik-Szt.-Domokosig, csatlakozva a marosvásárhely-gyimesi fővonalhoz 3. Szászrégentől Görgény-Szt.-Imrén át, a Görgény vize mentén, Laposnyáig vezető vonal 4. Székelyudvarhelytől, a Küküllő partján Zetalkán át Csikba vezető vonal, csatlakozással a marosvásárhely-gyimesi fővonalhoz stb. E helyi érdekű vasutak, míg egyfelől az első helyen érintett fővonalak forgalmát táplálnak, másfelől amaz egyenes irányokban a fővonalak segélyével sokkal intenzívebben volnának kihasználhatók, mint az esetleg minden egyseges terv nélkül elszigetelten vagy esetleg a főforgalmi irányra éles szög alatt építendő egyes helyi érdekű vasutak.

Az itt vázolt tervezetre nézve teljesen tudatában van ugyan a kamara annak, hogy az, még az államnak legjobb indulatú támogatása mellett sem épülhet föl egyszerre vagy akár rövid idő alatt is; mindazáltal szükségesnek véli egy ily egyseges munkatervezet megállapítása oly célból, hogy — habár egyes vonalak csak évek múltán kerülnének is kiépítés alá — ama főszempontok, melyek az egész székelyföldi vasuthálózat tervszerű kiépítésénél, az egészséges gazdasági fejlődés érdekében, irányadókul elfogadandók volnának, ne tévesztessenek szem elől s első sorban az országos forgalmi és nemzeti érdekeknek leginkább megfelelő vonalak létesítése mozdíttassék e ő. Ama kiváló jóindulatnál fogva, melynek a kereskedelemügyi miniszter ur a székelyföldi vasutak kérdésében a jelentésünk tárgyát tevő évben a kamara előtt kifejezést adni szives volt s ama nagybecsű jelentéssel fogva, melyet ez ügyben itt kifejtett programbeszédében is tenni jónak látott, — a kamara bizton reméli, hogy e fontos kérdés most már, lehetőleg mielebb, kívánt megoldást nyer.

Még öröndetesebb eredményről számolhat be a kamara az ipari szakoktatás szervezésének a kérdésében. A székelyföldi ipar történetében, kétségkívül, mindenha nevezetes emlékű marad az 1892-dik év, mely az ipari szakoktatás terén új korszakot jelöl a kamara kerületében. Még a felejtetetlen emlékű Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter határozta volt el 1891. évi november hó 19-én 66.447. szám alatt kelt nagy jelentőségű leiratával, melyet az összes hazai kereskedelmi és iparkamarákhoz intézett, hogy az ország különböző részeiben az egyes vidékek igényei szerint, szaporítani szándékszik a gyakorlati iparoktatási intézetek számát, illetve több gyakorlati irányú ipari szakiskolát vagy ipartanmihelyt létesít. A kamara, a maga részéről, a jelentésünk tárgyát tevő évben megtette ez irányban javaslatait, melyek szerint kívánatosnak jelezte a saját területén egy téli építő és agyagipari tanfolyammal kapcsolatos fa- és fémipari szakiskola létesítését Marosvásárhelyt; továbbá egy kőfaragó-tanmihelyt Székely-Udvarhelyt; hasonlóképpen egy kőipari tanmihelyt szervezését Gyergyó-Ditróban; továbbá a Málnás, háromszékmegei községben felállítani tervezett kőipari tanmihelynek, valamint néhány már fönálló tanmihelynek állami segélyezését.

S halás örömmel jelentheti a kamara, hogy az új kereskedelemügyi miniszter ur a kamarának az érintett javaslatok megvalósulásához fűzött reményeit, várakozáson felül, volt szives teljesíteni. Midőn ugyanis, a miniszter ur, a rendelkezésére álló anyagi eszközökhöz mérten, a jelentésünk tárgyát tevő évben, egyelőre, az egész országban csak három ipari szakiskola föllállítását határozta el, ebből kettőt a kamara területét képező Székelyföldnek szánt. S július hó 25-én 39345., illetőleg október hó 5-én 63821. szám alatt kelt nagybecsű leiratával értesítette a kamarát, hogy a Székelyföld butor- és épület-asztalos iparának, az esztergályozásnak és műfaragásnak, valamint a gép-, épület- és műlakatosiparnak fejlesztése érdekében, a székelyföldi iparmuseummal kapcsolatban, Marosvásárhely sz. kir. város területén fa- és fémipari szakiskolát létesít és e szakiskolán téli építő- és agyagipari tanfolyamokat rendeztet. Továbbá, egyidejűleg, a kamarai kerület kő- (különösen kőfaragó) és agyagiparának fejlesztésére Székely-Udvarhely r. tan. város területén egy kőfaragó és agyagipari szakiskolának a föllállítását határozta el a miniszter ur; mindenné ékeesebben szóló bizonyosságot téve arról a kitüntető jóindulatról, melyvel ő is, mint dicső elődje, a kamara kerületét képező Székelyföld gazdasági érdekei iránt viseltetik.

E két állami ipari szakiskola, a kamara közreműködése mellett, azonnal megkezdte, a marosvásárhelyi építő- és agyagipari tanfolyammal kapcsolatos fa- és fémipari iskola még a jelentésünk tárgyát tevő évben ünnepélyesen megnyitható volt, a székelyudvarhelyi kőfaragó- és agyagipari iskola pedig már a közel jövőben átadható lesz rendeltetésének. S ezzel a kamara kerületét képező Székelyföld az ipari szakiskolának és tanmihelyeknek oly széles hálózatával fog dicsekedhetni, mint egyetlen más országrész sem; amennyiben a fenti két mintaszerű állami szakiskolán kívül még a következő tanmihelyek terjesztik az ipari szakismereteket: a csikszeredai szövőtanmihely, a gyergyóalfalusi felső népiskolá-

val kapcsolatos műasztalos- és esztergályos tanmihely, a gyergyószentmiklósi gyermekjáték-készítő tanmihely, a kézdivásárhelyi polgári iskolával kapcsolatos asztalos-tanmihely, a marosvásárhelyi „első erdélyi gyermekjáték- és fadiszmúru gyárral” kapcsolatos rajztanfolyam, a nyárádszeredai népiskolával kapcsolatos műfaragó tanmihely, a sepsiszentgyörgyi polgári iskolával kapcsolatos lakatos tanmihely, a háromszékmegei házi iparegyesület által föntartott nőipar-tanmihely szintén Sepsiszentgyörgyön, a székelykereszturi állami tanítóképzővel kapcsolatos műfaragó és esztergályos tanmihely és végül az udvarhelymegei háziipar-egyesület által föntartott s ugyan csak Székely-Kereszturt lévő szövőipari tanmihely.

Ez ipari szakiskolák, tanmihelyek és tanfolyamok azonban, a dolog természeténél fogva, csak nagyon lassan éreztethetnék fejlesztő befolyásukat a székelyföldi iparra még akkor is, ha azok a gyakorlati iparoktatás igényeinek mind teljesen megfelelnek; a jelenlegi viszonyok mellett pedig, midőn azok nagy része a gyakorlati életnek nem igen nevelhet iparosokat, hatásuk alig-alig észrevehető. Kétségkívül a legtöbb reményre jogosít a kereskedelemügyi miniszter ur által létesített két új szakiskola, mely nemcsak a kor színvonalán áll, hanem főleg a gyakorlati élet igényeit tartja szem előtt.

(Folytatása következik.)

Különlék.

— **Hivatalos vizsgálatot** tartott Fekete Gábor táblai tanácselnök a kézdivásárhelyi kir. törvényszék- és bíróságnál s mindent a legnagyobb rendben talált. Volt azonban küldetésének egy sokkal fontosabb része, mely Kézdi-Vásárhely város közönségét igen közelről érdekli. A törvényszék épülete ugyanis utóbbi időben annyira megromlott, hogy fa pillérekkel kellett feltámasztani. A szükségessé vált javítások iránt költségvetés készített, mely körülbelül 20000 forintban állapította meg a költségeket. Ezen körülmény adta meg az alapot azon hírre, hogy a törvényszéket Kézdi-Vásárhelyről el fogják vinni, mert hát az igazságügyminiszter nem leend hajlandó a tetemes javítási költséget az épületek kitarazására engedélyezni. És e hír sok ideig erősen tartotta magát, míg egyszerre magamagától megsemmisült. A táblai tanácselnök ur ugyanis itt léte alkalmával kinézte azon épületeket, melyek a törvényszéki személyzet befogadára — míg a javítás megtörténik — alkalmas lehet s a tulajdonosokkal a szerződést meg is kötötte. Ennélfogva az a félelem, hogy a törvényszéket elviszik — még nagyon korai.

— **Elöléptetés** Pap Adolf, kir. törvényszéki irodaigazgatót az igazságügyminiszter a X. fizetési osztály I. fokozatába léptette elő. Gratulálunk a megérdemelt előléptetéshez.

— **Közyűlést** tartott a vöröskereszt-egyesület K.-Vásárhely vidéki választmánya ápril 23-án, Székely János lelkész elnök vezetése alatt. A közgyűlés legfontosabb tárgyát a f. évi május hó 17-én, Budapesten tartandó országos közgyűlésre képviselők választása képezte. Megválasztottak egyhangulag képviselőkné: Báró Szentkereszty Stephanie urhölgy, a vál. elnöke; Nagy Gábor, földmívelésügyi miniszteri osztálytanácsos, Benkő Sándor, pénzügyminiszteri titkár és dr. Csoboth Simon, honvédelmi miniszteri titkár.

— **Regálé** E hét legkimagaslóbb eseményét mindenesetre a kézdivásárhelyi regálé tárgyalás képezte. A kir. törvényszék pútrekre összehívta az összes igénylőket s ki-ki előtt felolvastattott, hogy birtoka, — mely a megváltási összeg alapján fog szolgálni — mekkora területtel van felvéve. A sok holdas gazdák s a négyes-ötös szegényebb birtokosok teljes számban jelentek meg. Az a lelkesület, mely a regálé korszak első napjaiban — egy néhány ember kivételével — a város ösz-

szes polgárságának szívében lakozott, hogy az egész összeg legyen a városé, már régen szétfeszített s a szép eszme felett már régen napi rendre tértek. Ma már csak a felett foly uton-utfélen az eszmecsere, hogy hát ki mennyit kap. Egyiknek egy fél hold földje eltűnt, elveszett, pompás tiszta buzát terem s még sincs sehol, semmiféle táblában, másinak meg 50 □ ölben van felvéve egy 2 holdas belsősége, egyik zajong, hogy őt szabad székelyletére kitagadták, másik csallatlatlanul bebizonyítja, hogy ha a város 150 ezer frt helyett 500 ezer frtot kapott volna, neki bizonyára több jutna stb. Szóval, most mindenfelé csak a regálé járja, ez minden más kérdést háttérbe szorít. Azzal azonban vajmi kevesen gondolkodnak, hogy ez a szegény város, melynek annyi mindene nincs, a regálé megváltási összeg felosztása által jövő haladásának s fejlődésének eszközét veszti el. Mi tudjuk, hogy nincs emberi hatalom, mely a megindult áramlatot meg tudná állítani, de az bizonyos, hogy polgártársunk meg fogják bánni elhatározásukat s az is bizonyos, hogy majd az unokák nem fognak valami hálás szívvel emlékezni az előzőkre, kik saját szülővárosuktól elvették, a mi jogosan őt illette volna. Különben a kézdívsárhelyi regálé valami olyan, mint ama híres meteor, melyre azt írták, hogy arról sokan sokat tudnak, mindenki tud valamit, de senki sem eleget. Hát ha a bíróságok mondják ki azt, mit a polgárok nem akarnak megérteni, hogy az a megváltási összeg mégis a város pénztárában lesz a legjobb helyen. Ugy legyen, őszinte szívvel kívánjuk.

— **Időjárás.** Nem jöttek el még a fecskék s nem virágoznak még a fák, de azért itt van a kedves tavasz. Három heti késéssel jött meg s épen azért sokkal kedvesebb nekünk. Eljött az az idő, miről a székelly ember azt szokta mondani, hogy bittal sem lehet visszavenni a földből kitörő plántákat. Pompás meleg esők s bimbó fakasztó nap-sugár váltják fel egymást s mintha a természet ki akarna pótolni, mit eddig mulasztott, az egész növényzet új életre ébredt s rohamos fejlődésnek indult. Most már igazán van okunk remélni, hogy ezuttal az igazi tavasz érkezett meg.

— **Hivatalos hirdetések.** A s.-szentgyörgyi mén-telep igazgatósága 760 métermássa szénára s a csik-szeredai törvényszék elnöke 1215 frtos javítási munkákra hirdet árlejtést.

— **Gyermek-színház Kézdi-Polyánban.** Folyó hó 22-én este az iskolás gyermekek Bots Dénes kántortanító rendezése mellett kitűnő sikerrel adtak elő három egy felvonásos vígjátékot, Sántha Albert r. k. s.-lelkész tiszteletére. Az előadást kitűnően sikerült bankett követte, melyre a község intelligenciája teljes számban megjelent.

— **Térzene.** Ma vasárnap délután 4 órákor az önk. tüvöltőegylet zenekara a piac téren játszani fog. Minthogy május elsején leküzdhetetlen akadályok miatt a zenekar nem vonulhat ki, annak pótlásául tartja mai a térzenét. Kedvezőtlen idő esetén a jövő vasárnapra marad.

— **A király itthon.** A legmegbízhatóbb értesülések szerint a király ő felsége május hó 3-án Budapestre érkezik és több napig fog ott tartózkodni.

— **Árvapénzek kamatlábjának leszállítása.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök valamennyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz és a gyámoltak és gondnokoltak pénzeinek kezelésével megbízott valamennyi állami pénztárhoz, a következő rendeletet bocsátotta ki: A gyámoltak és gondnokoltaknak az árvaszékek által kamatozó letétként a kir. adóhivatalba szállítandó és itt kezelendő tőkepénzeiktől az államkincstár által fizetendő kamatot, a magy. kir. belügyminiszter uttal egyetértőleg, 1893. évi január hó 1-én napjától való érvénynyel, a tőke négy százalékában állapítom meg; olykor-mán, hogy ezen kamatlábjára az említett kamatjovedelem után törvény szerint járó tőkekamatadó és általános jövedelmi pótdó betudatván, a kamattelvezők az adók fizetése alól fölmentve legyenek. Ezzel az intézkedéssel kapcsolatban, a hatósági árvapénztárakat a kir. adóhivataloknál elhelyezett tőkékből eredő kamatjovedelemnek adó alá való bevonásától ezenel felmentem. Az

ezeknek a kamatozó letéteknek kezelésére nézve fennálló rendeletek egyébként változást nem szenvednek. Budapest, 1893. évi április hó 16. Wekerle, s. k.

— **Az eltűnt iratcsomó.** Egy bácsi lap ama közleménye, a mely szerint „a belügyminiszteriumból fontos iratok tűntek el, a melyekkel a belügyminiszterium egyik tisztviselője zsarolásokat követett el”, és mely szerint a rendőrség egész konzorciumnak jött nyomára, a melynek állítólag egy belügyminiszteri magas rangú tisztviselő és neje is tagja, — mint illetékes helyről jelentik — a valószínűleg egyáltalán nem felel meg. Az egész dolog arra vezethető vissza, hogy a rendőrség egy Hódossy Miklós nevű, a fővárosnál, később a rendőrségnél alkalmazva volt, jelenleg foglalkozás nélkül levő irnokot tartóztatott le akkor, a midőn ez T. I. fővárosi hentesnek ajánlatot tett az iránt, hogy a kihágási ügyét tárgyzó iratcsomót, a mely ügyből kifolyólag T. 3000 forintnyi pénzbüntetésre ítéltetett, 150 forintért megveszi. A kihágási ügy harmadfoku elbírálás végett a belügyminiszteriumnál lévén, a rendőrség jelentése alapján az iratok holléte iránt a belügyminiszteriumban nyomozás indítatott, melynek folyamán konstatáltatott, hogy a feldolgozás végett egyik segédfogalmazónak kiosztott kihágási iratcsomó csakugyan eltűnt, minek folytán az illető segédfogalmazó ellen a vizsgálat azonnal megindítatott, de tekintettel a letartóztatott Hódossy ellen a rendőrségnél, illetve a büntető bíróságnál folyamatban levő vizsgálatra, eddig még befejezhető nem volt. Ezekből tehát kitűnik, hogy a fontos iratok elveszéséről és egy belügyminiszteri magas tisztviselő — vagy ennek bűnrészeségéről szóló fentebbi közlemény a valószínűleg nem felel meg.

— **Bolgár államférfiak Budapesten.** Ferdinánd bolgár fejedelem menyegzőjéről mult héten utaztak vissza Bulgáriába a fejedelmi nászon jelen volt bolgár államférfiak. A hazatérő utjokat Budapesten át vették, a hol csaknem egy egész napot s az éjjel egy részét is töltötték. Az előkelő vendégek, Stambulow miniszterelnök, Grekov külügyminiszter, Petrov és még harman délelőtt tíz órákor érkeztek meg Budapestre s a „Hungária” fogadóban szállottak meg. Dejeuner után a vendégek nagyobb sétakocsizást tettek a fővárosban, melynek főbb utcái már nem voltak ismeretlenek a többször ott járt bolgár miniszterelnök előtt. Stambulow délután látogatást akart tenni Wekerle miniszterelnökönél, de mivel nem találta otthon, névjegyét hagyta hátra s visszatért a szállodába. Itt kereste föl azután Wekerle bolgár kollegáját este 6 órákor s teljes fél óráig időzött nála, ugyancsak a később odaérkezett Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter is, ki Stambulovot és Grekovot látogatta meg. (Fejérváry báró tudvalevőleg többször időzött Szófiában leányánál Burján István dipl. ügyvivő neje-nél s innen ismeri a bolgár minisztereket.) A bolgár vendégek ezután a szálloda éttermében dínerezhöz ültek, mely alatt Balogh Károly zenekara játszott. Este 10 órákor a vendégek ismét kikocsikáztak az éjjeli Budapest megtekintésére. Éjjel két órákor pedig a keleti expressz-vonattal tovább utaztak a fővárosból Szófia felé.

— **Pestis és kholera Oroszországban.** Asztrachán és Tobolszk kormányoságában egy eddig teljesen ismeretlen pestis-féle betegség pusztit. Az orosz kormány tudományos expedíciókat küld a veszélyeztetett tartományokba, hogy tanulmányozzák az új ragályt. Legújabb hírek szerint Oroszország némely tartományában a kholera is mind jobban terjed és tartani lehet tőle, hogy nem sokára tulépi Oroszország határait.

— **Venecze násza a tengerrel.** A dogék idejében, mikor még Venecze a hatalom tetőfokán állott, a doge és a város tanácsa minden esztendőben egy pompásan fölékesített hajón a tengerre szállt, hogy megtartsák Venecze és a tenger nászának szimbolikus ünnepét. A szimbólum abból állott, hogy a doge egy értékes gyűrűt dobott a tengerbe, jelölül annak, hogy a frigy öröktartó és felbonthatatlan. Ezt a szimbolikus ünnepet akár-ják most megújítani Veneczeben, még pedig azért, hogy az ünnepségre sok idegent csodítse-

nek oda, a mi nagy hasznára volna a városnak. Egy német lap nagy skeptizizmussal azt jegyzi meg e tervhez, hogy az ünnepélyt valószínűleg csak akkor fogják megtartani, ha Venecze városa a szükséges költségeket megszerkezheti, a mi épenséggel nem bizonyos még, minthogy Venecze városának anyagi viszonyai ugyancsak szomorúak.

— **A hallottak szalonja.** A párisi Figaróban olvassuk, hogy Jules Ferry Thiers köztársasági elnök egyik estélyén szellemes beszédben bizonyította a társaság előtt, hogy a jeltelen sirba és név nélkül való eltemetés felel meg a modern kor felvilágosodottságának. Thiers, a ki a terem másik sarkában beszélgetett, néhány szót meghallott. Ferry beszédéből és a társasághoz lépve kérdezte:

— Mit mondott Jules Ferry? Nem hallottam jól.

— Elnök ur, válaszolt erre Jules Ferry, azt magyaráztam, hogy miért fognak engem szentelt víz nélkül eltemetni.

— Mindjárt sejtettem, hogy valami betisést mondott. Ne haragudjék; feleljen a kérdésemre. Miért van most frakk rajta és fehér nyakkendő?

— Lelkemre, elnök ur, ugy hiszem... Nos hát, így illik megjelenni az elnök-nél... Madame Thiers szalonjában, a ki megtisztelt...

Thiers félbeszakította Jules Ferryt és karonfogva őt, így szólt:

— Igaza van barátom! Lásd a De profundis kápolnája azoknak a holtaknak a szalonja, a kik megbeesülnek egymást.

RÖVID HIREK.

— **Farkasd községben Urgos Aczo parasztlé-gény agyonszurta Lupiczo Mitó napszamost.** A gyilkost letartóztatták. — **Tisza-Szölös községben** a tanító gyermeke vörhenyben meghalt minek következtében az iskola bezárattott. — **A bari postahivatalba** ismeretlen tettesek behatoltak és 15.006 frtot loptak el. — **Reichenberghen** a Swo-boda-fele szövőgyár földig legett. A kar 100.000 forint. — **Sikló aradmegyei községben** a difteritisz utóbbi időben oly mervéket oitott, hogy nemcsak a gyermekeket pusztítja már, hanem a felnőtteket is. — **Londonban** egy bedolt fal négy embert agyonütött, huszonégyet pedig súlyosan megsértett. — **A párisi ersek** palotájában tűz ütött ki és nagy anyagi kárt okozott. — **Herzelee** teiga városkában egy mellozött udvarló lefegyverzett barátaival megrohanta imádottja családját és négy embert meggyilkolt. — **Szentesen** Fekete Juliánna a kemencejét szalmával akarta befűteni, miközben ruhája meggyuladt. A szerencsétlen asszony annyira összeégett, hogy életben maradásához kevés a remény. — **A kubini határban** Andreszko Ruszelint a kocsisa, Daja Luka fejszével agyonütötte. A kocsis Andreszka felesége bérelte fel a gyilkosságra. A gonosz asszonyt és a kocsis letartóztatták. — **A szegedi rendőrség** Rajcsányi Kálmán hírhedt betyárt néhány nap előtt elfogta. — **Kujeden** Buizán Ztecsmin odavalo lakos házába hat bekormozott orosz rabló behatolt. Buizánt és szolgáját életveszélyesen megsebesítették s rabolni is akartak, de a szomszédok elriasztották őket. — **Kozla-Dojke** mellett a dunaszabályozási munkálatai egy radik négy emberrel fejfordult. Kettő kimenekült a vízből, de két h. jóságelyen a habokban lelte a halálát. — **Olah Gírho** és Daja között Simon Mőzesné egy szekerről oly szerencsétlenül esett le, hogy szörnyen halt.

Hirdetések.

Sz. 983. k. i.

1893.

Hirdetmény.

A m. kir. pénzügyigazgatóság 5.90. 893 sz. alatti rendelkezése alapján ala írt rósi tanács által közlirre tetetik, mi erint a folyó évi tőkekamat és IV. osztál u keres ti adó kivélsi lajstromok folyó hó 24-től ma-jus hó 1-ig bezárólag a városi adóhiva alnal kö szemlere ki vannak téve és azok a hiva-talos órák alatt megtekinthetők, esetleg s folyamodványok a s. szentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz közvetlen adandók be K.-Vásárhelyti, 1893. április 21-én.

Bartók Károly,
polgármester.

Sz. 1230 - 1893. k. i.

Hirdetmény.

Alattírt városi tanács által, a m. kir. pénzügyigazgatóságnak 7613 - 893 sz. rendelére alapján, közhírre tétetik, miszerint a folyó évi I. és II.-od osztályu kereseti adó kivetési lajstrom április hó 24-től május hó 1-ig bezárólag a városi adóhivatalnál közszemlére ki van téve és az bárki által a hivatalos órák alatt megtekinthető, esetleges folyamodványok közvetlen a s.-szentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz adandók be. K.Vásárhelytt, 1893. április 19-én.

Bartók Károly,
polgármester.

A meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része, nagyon könnyen volna megelőzhető alkalmas házszeresek azonnali alkalmazása által. A Horgony Pain-Expeller ily esetekben a

legjobb bedörzsölés.

Hasonló jó eredménnyel használható csusz, köszvény és tagszagadás, valamint fejfájás, hátfájdalmak, csípőfájdalmak stb. ellen és majdnem minden háztartásban készleten van. Ezen szer 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben majdnem minden gyógyszerárban kapható. Minthogy értéktelen utánzatok is léteznek, kifejezetten:

a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
kérendő.

Hirdetések
lapunk kiadóhivatalában
felvételnek.

RITTER **UJ!** **UJ!** **ERNESZTIN**

Van szerencsém a n. érd. közönség eeszes tudomására hozni, miután Budapest egyik legelőkelőbb női divatáru- (machamode) üzletében mindennemű női divatcikk készítését huzamos időn keresztül tanultam, a mai naptól kezdve K.-Vásárhelytt a piacon a Szöcs Dani-féle házban jutányos áron elfogadok női kalapok, fejdíszek, valamint alkalmi gyász és gyerek kalapok elkészítését és javítását csinos és izléses kivitelben, a legújabb divat szerint. A n. é. közönség jóindulatu pártfogásába ajánlva magamat, maradtam kiváló tisztelettel:

Ritter Ernesztin.

UJ! **UJ!** **MACHAMODE** **K.-VÁSÁRHELYTT**

ZACHERLIN

(ezen minden rovar ellen bámulatosan ható szer)

vételenél elővigyázat.

vagy skatulyákban „Zacherlin” helyett adnak. — Vagy adjon egy a „Zacherlin” névvel ellátott lepecsételt üveget — vagy adja vissza a pénzemet. Tévtutra nem engedem magamat vezetetni!

Kapható Kézdi-Vásárhelytt: Kovács Ferencz, gyógyszer, Jancsó Géza, gyógyszer, és Csiszár Pál uraknál. Baróthon: Brandstädter Sándor urnál. Csik-Gyimesen: Szucs György, id. Grünberg és Leitzero-wits Abrahám uraknál. Csik-Szeredában: Nagy Gyula és Gözsy Árpád uraknál. Seps-Szent-Györgyön: Molnár Jenő, Ötves Pál, Séra István és Betegh Bálint uraknál.